

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O INSPEKCIJAMA REPUBLIKE SRPSKE**

Banja Luka, avgust 2019. godine

ZAKON O INSPEKCIJAMA REPUBLIKE SRPSKE

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se obavljanje inspekcijaskog nadzora u okviru inspekcijaskog sistema, nadležnost inspekcijaskih organa, inspekcijaska zvanja i radnopravni status inspektora, ovlašćenja, prava i obaveze inspektora, prava i obaveze subjekata nadzora, način i postupak vršenja inspekcijaskog nadzora, odlučivanja po žalbama izjavljenim na rješenje inspektora, izvršenja rješenja inspektora, posebni postupci u inspekcijaskom nadzoru, postupak posebnog nadzora i interne kontrole, prekršajna odgovornost i druga pitanja značajna za obavljanje inspekcijaskog nadzora u skladu sa važećim propisima Republike Srpske.

Član 2.

(1) Inspekcijaski sistem Republike Srpske, u smislu ovog zakona, čine Republička uprava za inspekcijaskie poslove (u daljem tekstu: Inspektorat) i inspektori u jedinicama lokalne samouprave.

(2) Cilj inspekcijaskog nadzora je ostvarivanje i zaštita opšteg interesa, a nadzor se vrši preduzimanjem inspekcijaskih mjera i radnji kako bi se utvrđeno stanje i poslovanje uskladilo sa propisima.

Član 3.

(1) Inspekcijaski nadzor vrše inspektori Inspektorata (u daljem tekstu: republički inspektori) na teritoriji Republike Srpske.

(2) Poslove inspekcijaskog nadzora, kao povjerene poslove, na području jedinice lokalne samouprave vrše inspektori u jedinicama lokalne samouprave u zvanjima: inspektor za hranu, tržišni inspektor, poljoprivredni inspektor, veterinarski inspektor, vodni inspektor, saobraćajni inspektor, urbanističko-građevinski inspektor i ekološki inspektor.

(3) Poslove inspekcijaskog nadzora, kao povjerene poslove, na području jedinice lokalne samouprave vrše inspektori u jedinicama lokalne samouprave u skladu sa posebnim materijalnim propisima i ovim zakonom.

(4) Republički inspektori mogu obavljati nadzor i iz nadležnosti inspektora jedinica lokalne samouprave.

(5) Republički inspektori obavljaju nadzor i na području jedinica lokalne samouprave na kojem nisu organizovani povjereni inspekcijaski poslovi.

(6) Odredbe ovog zakona mogu primjenjivati i drugi inspekcijaski organi ukoliko posebnim propisom kojim su uređene njihove nadležnosti nije drugačije određeno.

Član 4.

Na osnivanje, organizaciju i rad Inspektorata primjenjuju se propisi kojima se uređuje osnivanje, organizacija i rad republičkih organa uprave, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 5.

(1) Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) inspeksijski organ je Inspektorat, republički inspektori i inspektori u jedinicama lokalne samouprave,

2) inspektor je službeno lice sa posebnim ovlašćenjima, obavezama i odgovornostima propisanim zakonom, koji ispunjava posebne uslove za obavljanje inspeksijskog nadzora i vrši inspeksijski nadzor,

3) inspekcija je organizaciono povezana cjelina, sistematizovana prema oblastima u kojima se vrši inspeksijski nadzor, u čijem su sastavu inspektori koji mogu imati jedno ili više inspeksijskih zvanja,

4) poslovi inspeksijskog nadzora su poslovi koje obavlja Inspektorat, kao vid inspeksijskog nadzora, a sprovode ga republički inspektori u okviru poslova Inspektorata i inspektori u jedinicama lokalne samouprave kao povjerene poslove,

5) subjekat inspeksijskog nadzora je pravno lice, republički organ, organ Bosne i Hercegovine sa sjedištem na teritoriji Republike Srpske, organ opštine ili grada, ustanova, drugi organ i organizacija, preduzetnik – fizičko lice ili drugi subjekat nadzora koji je obavezan primjenjivati propise,

6) inspeksijski nadzor obuhvata vršenje inspeksijskog pregleda, preduzimanje inspeksijskih i drugih mjera i radnji, praćenje i izvršavanje naloženih mjera,

7) inspeksijski pregled predstavlja neposredan uvid inspektora u opšte i pojedinačne akte, uslove i način rada subjekta nadzora koji se odnosi na pridržavanje propisa,

8) poslovnim prostorom smatra se stambeni i drugi prostor korišćen kao poslovni, prevozna sredstva i slično, u kojima subjekat nadzora pruža uslugu, obavlja djelatnost, odnosno rad.

(2) Jezički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog i ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

GLAVA II ORGANIZACIJA INSPEKCIJSKOG SISTEMA

Član 6.

(1) Inspektorat je samostalna republička uprava koja vrši inspeksijske, upravne, stručne i druge poslove koji se odnose na izvršavanje zakona i drugih propisa.

(2) Sjedište Inspektorata je u Banjoj Luci.

(3) Inspektorat se organizuje u sjedištu, područnim odjeljenjima, odsjecima i drugim organizacionim jedinicama utvrđenim aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Inspektoratu.

(4) Inspektorat obavlja inspeksijske poslove posredstvom republičkih inspektora.

(5) Unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u Inspektoratu pravilnikom propisuje direktor Inspektorata, uz saglasnost Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada), a u skladu sa zakonom.

Član 7.

- (1) Nadzor nad radom Inspektorata vrši Vlada.
- (2) Inspektorat jednom godišnje podnosi Vladi izvještaj o radu.
- (3) Inspektorat, putem glavnog republičkog inspektora, podnosi šestomjesečnu informaciju resornom ministarstvu o izvršenom inspekcijskom nadzoru nadležne inspekcije.

Član 8.

Jedinice lokalne samouprave obavljaju povjerene poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti Inspektorata, u skladu sa ovim zakonom.

Član 9.

- (1) Jedinice lokalne samouprave organizuju obavljanje povjerenih inspekcijskih poslova u okviru gradske, odnosno opštinske uprave.
- (2) Broj inspektora u jedinicama lokalne samouprave, u određenim oblastima, utvrđuje gradonačelnik, odnosno načelnik opštine, uz prethodnu saglasnost Inspektorata, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast lokalne samouprave.
- (3) Gradonačelnik, odnosno načelnik opštine vrši raspoređivanje inspektora, uz prethodnu saglasnost Inspektorata.
- (4) Inspektor iz jedne jedinice lokalne samouprave može trajno obavljati inspekcijski nadzor na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave, ukoliko se o tome sporazumiju gradonačelnici, odnosno načelnici opština, a u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast lokalne samouprave.
- (5) O sporazumu iz stava 4. ovog člana obavještava se Inspektorat.

Član 10.

- (1) Inspektor iz jedne jedinice lokalne samouprave na osnovu naloga Inspektorata izvršice u određenoj oblasti inspekcijski nadzor na području druge jedinice lokalne samouprave.
- (2) Inspektor u sastavu jedinice lokalne samouprave na osnovu naloga Inspektorata izvršice u određenoj oblasti inspekcijski nadzor iz nadležnosti ili djelokruga rada inspekcije Inspektorata.

Član 11.

- (1) Inspektorat vrši nadzor nad radom inspektora u jedinici lokalne samouprave.
- (2) U okviru vršenja nadzora iz stava 1. ovog člana, Inspektorat je ovlašćen da:
 - 1) oduzme saglasnost inspektorima za kojeg je u disciplinskom postupku utvrđena teža povreda radne dužnosti,
 - 2) organizuje zajedničke inspekcije sa republičkim inspektorima, kada to potrebe zahtijevaju,
 - 3) traži da u roku, koji odredi Inspektorat dostavi izvještaje, podatke i obavještenja o izvršenju povjerenih inspekcijskih poslova.
- (3) Radi unapređenja koordinacije rada inspekcija i efikasnosti inspekcijskog nadzora, Inspektorat, putem glavnog republičkog inspektora, donosi sedmične planove rada

republičkih inspektora i inspektora u jedinicama lokalne samouprave po subjektima nadzora, i prati njihovu realizaciju, a naročito:

- 1) usklađivanje planova inspekcijuskog nadzora i rada inspekcija,
- 2) razmjenu informacija u vršenju inspekcijuskog nadzora,
- 3) unapređenje inspekcijuskog nadzora na osnovu informacija iz dostavljenih sedmičnih planova rada i izvršenih inspekcijuskih pregleda.

- (4) Inspektor u jedinicama lokalne samouprave obavezan je da kontinuirano prati stanje iz svoje oblasti, blagovremeno preduzima mjere iz svoje nadležnosti i da podnosi Inspektoratu redovne sedmične i mjesečne izvještaje o radu po subjektima nadzora.

- (5) Sadržaj i način vođenja sedmičnih i mjesečnih planova, kao i godišnjeg plana rada po subjektima nadzora, propisuje pravilnikom direktor Inspektorata.

Član 12.

- (1) Nadležni organ kojem je inspektor uputio zahtjev ili prijavu, obavezan je uzeti to u razmatranje odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva ili prijave.

- (2) Organ iz stava 1. ovog člana dužan je o toku i ishodu postupka da obavijesti inspektora.

Član 13.

- (1) Inspektorat putem inspektora neposredno saraduje sa Ministarstvom unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: MUP) u skladu sa zakonom.

- (2) Obavezna neposredna saradnja iz stava 1. ovog člana podrazumijeva i preduzimanje mjera policijskih službenika MUP-a, kojima se inspektor u obezbjeđuje nesmetano obavljanje inspekcijuskog nadzora.

- (3) U skladu sa stavom 2. ovog člana, inspektor je ovlašćen da zatraži pomoć policijskih službenika MUP-a ako se prilikom inspekcijuskog nadzora ili izvršenja izvršnog akta pruži otpor ili se pružanje otpora može opravdano očekivati.

- (4) Inspektorat obavezno saraduje sa Poreskom upravom Republike Srpske (u daljem tekstu: Poreska uprava), u oblasti zajedničkih kontrola koje redovno organizuju.

- (5) Koordinaciju aktivnosti i procesa između Inspektorata, MUP-a i Poreske uprave, vrši zajedničko radno tijelo, koje imenuje Vlada i koje donosi poslovnik o radu, a o svom radu izvještava Vladu jednom godišnje.

Član 14.

- (1) Inspektor može, u okviru inspekcijuskog postupka, zatražiti mišljenje nadležnih institucija, ako je to potrebno radi pravilne ocjene činjeničnog stanja.

- (2) Potrebne podatke za vršenja inspekcijuskog nadzora inspektor može pribaviti i elektronskim putem od nadležnih institucija u Republici Srpskoj.

- (3) Način pribavljanja i razmjene podataka iz stava 2. ovog člana uredbom propisuje Vlada.

GLAVA III

NADLEŽNOST I DJELOKRUG RADA INSPEKCIJSKIH ORGANA

Član 15.

(1) U okviru svoje redovne nadležnosti, inspekcijski nadzor nad primjenom propisa kojima se uređuju opšti uslovi obavljanja djelatnosti, odnosno posjedovanje rješenja o upisu u odgovarajući registar, vrše svi inspektori određeni ovim zakonom.

(2) U slučaju postojanja sumnje o obavljanju djelatnosti koja nije registrovana u skladu sa propisima, inspektor vrši inspekcijski nadzor nad tim subjektom.

(3) Inspekcijski nadzor nad primjenom propisa koji nalažu pribavljanje posebne saglasnosti ili drugog odobrenja nadležnih institucija, nakon pribavljanja rješenja o registraciji iz stava 1. ovog člana, vrše nadležne inspekcije svaka iz svoje stvarne nadležnosti u skladu sa posebnim propisima.

Član 16.

Inspektor za hranu obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na hranu u spoljnotrgovinskom i unutrašnjem nadzoru, nadzor nad sanitarno-higijenskim stanjem objekata u kojima se vrši proizvodnja i promet hrane i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 17.

Tržišni inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na trgovinu, ugostiteljstvo, turizam, usluge, zaštitu potrošača, cijene, mjerne jedinice i mjerila, intelektualnu svojinu, kvalitet i bezbjednost neprehrambenih proizvoda i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 18.

(1) Fitosanitarni inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na fitosanitarnu oblast (zaštita zdravlja bilja, sredstva za zaštitu bilja, sjeme i sadni materijal, đubriva i oplemenjivači zemljišta) i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

(2) Poljoprivredni inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na primarnu biljnu proizvodnju, zaštitu poljoprivrednog zemljišta, podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 19.

Šumarski inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na šume i šumarstvo, lovstvo, nacionalne parkove, reproduktivni materijal šumskog drveća i grmlja i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 20.

Veterinarski inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na zdravstvenu zaštitu životinja, zaštitu i dobrobit životinja, veterinarsku djelatnost, veterinarske lijekove i dodatke i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 21.

Vodni inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na vode u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 22.

Tehnički inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa za oblasti energetika, energenti, oprema pod pritiskom, rudarstvo i geologija i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 23.

Saobraćajni inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na javne puteve i drumski saobraćaj, stanice za tehnički pregled vozila, željeznice i željeznički saobraćaj, vodni saobraćaj, poštanski saobraćaj, telekomunikacije, međunarodni i međuentitetski prevoz lica i stvari u drumskom prevozu i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 24.

(1) Urbanističko-građevinski inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na planiranje i uređenje prostora, građenje i građevinarstvo, građevinske materijale i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

(2) Ekološki inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na zaštitu životne sredine, ekologije, upravljanja otpadom i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 25.

Inspektor rada obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na zapošljavanje, rad i radne odnose, bezbjednost i zdravlje na radu i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 26.

Zdravstveni inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na obavljanje zdravstvene djelatnosti, lijekove i medicinska sredstva, lijekovite vode, vode za sanitarno-rekreativne potrebe, predmete opšte upotrebe, nadzor nad sanitarno-higijenskim uslovima objekata, nejonizujuće zračenje, hemikalije i biocide, socijalnu, porodičnu i dječju zaštitu i u drugim oblastima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 27.

Prosvjetni inspektor obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na predškolsko, osnovno, srednje, visoko obrazovanje i obrazovanje odraslih, učenički i studentski standard, kulturu i djelatnosti iz oblasti kulture, sporta i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 28.

Inspektor za zaštitu od požara obavlja inspekcijski nadzor u vezi sa pridržavanjem propisa koji se odnose na zaštitu od požara, eksplozivne materije, zapaljive tečnosti i gasove, kao i ostale opasne materije i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim propisom.

Član 29.

Inspekcijski poslovi u odnosu na poslove istog stepena složenosti u republičkim organima uprave i lokalne samouprave smatraju se poslovima sa posebnim i otežanim uslovima rada.

Član 30.

(1) Poslove inspektora može obavljati lice koje, pored propisanih opštih i posebnih uslova za zapošljavanje u republičkom organu uprave na radnom mjestu državnog službenika, ima visoku stručnu spremu, odnosno prvi ciklus odgovarajućeg studija koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova ili ekvivalent, ili prvi i drugi ciklus koji se u zbiru vrednuju sa najmanje 300 ESTS bodova ili ekvivalent, ili integrisani studij koji se vrednuje sa najmanje 300 ESTS bodova ili ekvivalent i ima najmanje tri godine radnog iskustva u odgovarajućem smjeru i stepenu stručne spreme.

(2) Poslove inspektora za posebni nadzor i internu kontrolu može obavljati lice koje, pored propisanih opštih i posebnih uslova za zapošljavanje u republičkom organu uprave na radnom mjestu državnog službenika, ima visoku stručnu spremu, odnosno prvi ciklus odgovarajućeg studija koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova ili ekvivalent, ili prvi i drugi ciklus koji se u zbiru vrednuju sa najmanje 300 ESTS bodova ili ekvivalent, ili integrisani studij koji se vrednuje sa najmanje 300 ESTS bodova ili ekvivalent i ima najmanje četiri godine radnog iskustva u odgovarajućem smjeru i stepenu stručne spreme, od čega najmanje jednu godinu radnog iskustva na poslovima inspektora u odgovarajućem smjeru i stepenu stručne spreme.

(3) Poslove glavnog republičkog inspektora sa statusom pomoćnika direktora Inspektorata može obavljati lice koje, pored uslova iz stava 1. ovog člana, ima i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima inspektora u odgovarajućem smjeru i stepenu stručne spreme.

(4) Direktor Inspektorata, uz saglasnost Vlade, donosi pravilnik kojim se propisuje odgovarajući smjer i stepen stručne spreme za određeno inspekcijsko zvanje, odnosno određenu oblast nadzora u skladu sa ovima zakonom.

(5) Na radnopravni status republičkih inspektora primjenjuju se odredbe ovog zakona i odredbe zakona kojim se uređuje radnopravni status državnih službenika, a na radnopravni status inspektora u jedinicama lokalne samouprave primjenjuju se odredbe ovog zakona i odredbe zakona kojim se uređuje radnopravni status službenika u jedinicama lokalne samouprave.

Član 31.

(1) Inspektor je odgovoran za povredu radnih dužnosti utvrđenih propisima iz člana 30. stav 5. ovog zakona.

(2) Osim slučajeva koji se odnose i na druge državne službenike, odnosno službenike jedinica lokalne samouprave, inspektor je odgovoran za težu povredu radnih dužnosti u slučaju kada ne preduzme mjere ili radnje koje je dužan preduzeti u inspekcijskom nadzoru.

(3) Osim slučajeva koji se odnose na druge državne službenike, odnosno službenike jedinica lokalne samouprave, inspektoru će prestati radni odnos u slučaju kada je pravosnažnom presudom osuđen za krivično djelo iz grupe krivičnih djela protiv službene dužnosti, utvrđenih Krivičnim zakonikom Republike Srpske.

Član 32.

(1) Inspektor ne može obavljati privredne, trgovačke ili druge djelatnosti, niti učestvovati u radu stručnih komisija organa uprave koje daju dozvole ili mišljenja za izdavanje dozvola za obavljanje djelatnosti koje podliježu inspekcijskom nadzoru.

(2) O uslovima i slučajevima u kojima se može dati posebno odobrenje za obavljanje dodatne aktivnosti primjenjuju se odredbe posebnog propisa kojim je to pitanje uređeno za zaposlene u republičkim organima uprave i jedinicama lokalne samouprave.

Član 33.

(1) Inspektor ima službenu legitimaciju i značku.

(2) Vlada, na prijedlog Inspektorata, donosi uredbu o sadržaju, obliku, izgledu službene legitimacije i značke republičkih inspektora i inspektora jedinice lokalne samouprave, postupak izdavanja legitimacije, vođenje evidencije o izdatim, izgubljenim i zamijenjenim legitimacijama.

Član 34.

(1) Inspektor može imati službenu uniformu.

(2) Pravilnik o izgledu i načinu korišćenja službenih uniformi donosi direktor Inspektorata, uz saglasnost Vlade.

Član 35.

(1) Postupak inspekcijskog nadzora inspektor pokreće i vodi po službenoj dužnosti.

(2) Inspektor je obavezan da bez odlaganja postupi po predstavi fizičkih lica, privrednih društava, preduzetnika, javnih preduzeća, ustanova, agencija, udruženja i drugih pravnih lica koje se odnose na povredu propisa iz njegove nadležnosti, izvrši inspekcijski nadzor, a o utvrđenom činjeničnom stanju i preduzetim mjerama, pisanim putem, obavijesti podnosioca predstavke u roku od 30 dana od dana prijema predstavke.

(3) Ako podnosilac predstavke ponovi predstavku koja u odnosu na prethodno podnesenu ne sadrži nove činjenice, okolnosti ili dokaze u odnosu na one koje su već utvrđene, podnosilac predstavke se obavještava da je postupljeno po predstavi.

(4) Inspektor je obavezan da u obavljanju inspekcijskog nadzora čuva identitet podnosioca predstavke, osim ako se inspekcijska kontrola ne može obaviti bez upoznavanja subjekta nadzora o identitetu podnosioca predstavke.

(5) Inspektor je obavezan da čuva kao službenu tajnu podatke do kojih dođe prilikom vršenja inspekcijskog nadzora.

Član 36.

(1) Inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora samostalno vodi postupak, donosi rješenje i preduzima mjere i radnje u okviru svojih prava, dužnosti i ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom i drugim propisima.

(2) Niko ne može korišćenjem službenog položaja ili na drugi način onemogućiti ili ometati inspektora u vršenju inspekcijskog nadzora i preduzimanju mjera i radnji za koje je ovlašten.

(3) Inspektor je dužan obavijestiti direktora o svakom bitnijem narušavanju digniteta, samostalnosti i nezakonitog uticaja na njegov rad.

(4) Ukoliko inspektor, tokom vršenja inspekcijskog nadzora utvrdi da je subjekat nadzora angažovao privredno društvo ili preduzetnika koje nije registrovano u Republici Srpskoj i da postoje nepravilnosti, preduzima mjere i radnje propisane zakonom protiv subjekta nadzora.

Član 37.

U postupku inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i dužnost da:

1) zatraži i pregleda isprave na osnovu kojih se može utvrditi identitet lica koje je subjekat nadzora i lica koje je zatečeno u postupku nadzora,

2) uzme izjavu od odgovornog lica subjekata nadzora, kao i od lica zatečenih prilikom nadzora,

3) pregleda i dokumentuje objekte, stambene i poslovne prostorije i prostore, luke, zemljište, privremena gradilišta i izvođenja radova, postrojenja, uređaje i opremu, vozila, sredstva rada i druge predmete, predmete koji se stavljaju u promet, robu u prometu, obavljanje djelatnosti, poslovne knjige i registre, kompjuterske programe, podatke, audio i video zapise, opšte i pojedinačne akte, evidencije, ugovore, javne isprave i drugu dokumentaciju koja omogućava uvid u postupanje subjekta nadzora i pravilno primjenjivanje propisa,

5) uzima uzorke robe, drugih predmeta i materija koji su potrebni za utvrđivanje činjeničnog stanja,

6) nalaže mjerenja i ispitivanja koje obavlja ovlašćena stručna organizacija,

7) preduzima ili nalaže preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji, odnosno zabrani vršenje određenih radnji, s ciljem potpunijeg utvrđivanja činjeničnog stanja,

8) obavezan je označiti mjesto pregleda i preduzeti druge radnje do okončanja inspekcijskog pregleda,

9) privremeno oduzme dokumentaciju, predmete, robu ili druge stvari,

10) preduzme druge mjere i radnje za koje je ovlašten zakonom ili drugim propisom.

Član 38.

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor je obavezan da:

1) najavi kod subjekta nadzora obavljanje inspekcijskog pregleda, osim ako bi najava umanjila uspješnost inspekcijskog nadzora,

2) ukaže subjektu nadzora na prava koja može koristiti u postupku inspekcijskog pregleda,

3) sačini zapisnik o izvršenom inspekcijskom pregledu,

4) izda potvrdu o oduzimanju za privremeno oduzetu dokumentaciju, predmete i druge stvari,

5) preduzme i druge mjere i radnje za koje je ovlašten.

Član 39.

(1) Inspektorat osniva organizacionu jedinicu za posebni nadzor i internu kontrolu.

(2) Inspektor za posebni nadzor i internu kontrolu ovlašten je da sprovodi poseban inspeksijski pregled i internu kontrolu sa ciljem utvrđivanja nezakonitog rada, nedoličnog ponašanja inspektora i ostalih eventualnih zloupotreba koje je izvršio inspektor, kao i vršenje ponovnog inspeksijskog pregleda, ako smatra da prethodni inspeksijski pregled drugi inspektor nije izvršio u skladu sa propisima.

(3) U slučaju postojanja saznanja da se u stanu ili drugom prostoru obavlja djelatnost ili pružaju usluge koje nisu obuhvaćene rješenjem, odnosno odobrenjem nadležnog organa ili za koje subjekat kontrole nema rješenje, odnosno odobrenje nadležnog organa, inspektor za posebni nadzor i internu kontrolu ovlašten je da, uz prethodnu pisanu saglasnost vlasnika ili korisnika stana ili drugog prostora, a u odsustvu saglasnosti nakon pribavljene naredbe nadležnog suda, u prisustvu dva svjedoka uđe u stan ili drugi prostor i utvrdi činjenično stanje i to dokumentuje zapisnikom.

(4) Inspektor za posebni nadzor i internu kontrolu u slučaju iz stava 3. ovog člana, ovlašten je da dokumentuje ulazak u stan ili drugi prostor, te fotografiše mjesto pregleda, a to će se smatrati dokazom u daljnim postupcima.

(5) Inspektor za posebni nadzor i internu kontrolu preduzima i ostale radnje i mjere u skladu sa odredbama ovog zakona.

(6) Način postupanja i potreban broj inspektora za posebni nadzor i internu kontrolu, propisuje se pravilnikom Inspektorata, uz prethodnu saglasnost Vlade.

Član 40.

(1) Subjekt nadzora je stranka u postupku inspeksijskog nadzora.

(2) Druga lica nemaju svojstvo stranke u postupku inspeksijskog nadzora.

(3) Subjekt nadzora ima pravo da daje primjedbe na postupanje inspektora u toku inspeksijskog nadzora i tačnost utvrđenog činjeničnog stanja.

Član 41.

(1) Subjekt nadzora je obavezan da inspektoru dozvoli i omogući nesmetano vršenje inspeksijskog pregleda, daje obavještenja i stavlja na uvid isprave, odnosno podatke koji su potrebni za vršenje inspeksijskog pregleda i obezbijedi uslove neophodne za nesmetan rad i utvrđivanje činjeničnog stanja.

(2) Inspektor može od subjekta nadzora da zatraži izvršenje pojedine radnje i tokom vršenja inspeksijskog pregleda kako bi na potpuniji način utvrdio činjenično stanje.

(3) Subjekt nadzora je obavezan da postupi po prijedlogu i nalogu inspektora.

(4) Za izvršenje naloženih mjera iz stava 2. ovog zakona, odgovara subjekat nadzora i odgovorno lice u subjektu nadzora.

Član 42.

(1) Subjekt nadzora obavezan je da najkasnije u roku od tri dana od dana isteka roka određenog za postupanje po rješenju, pismeno obavijesti inspektora da je postupio po rješenju.

(2) Uz obavještenje iz stava 1. ovog člana, subjekt nadzora je obavezan dostaviti i dokaz o izvršenju naloženih mjera, ukoliko priroda izvršenja mjere to dozvoljava.

Član 43.

(1) Lice koje nije subjekt nadzora obavezno je da dozvoli vršenje inspekcijskog pregleda kada postoji osnovana sumnja da se u njegovim objektima nalaze predmeti koji su u vezi sa inspekcijskim nadzorom.

(2) Ako lice iz stava 1. ovog člana ne dozvoli vršenje inspekcijskog pregleda, prema njemu se primjenjuju ovlašćenja koja inspektor u inspekcijskom nadzoru ima prema subjektu nadzora.

Član 44.

Inspekcijski pregled sprovodi se kao:

1) neposredni inspekcijski pregled koji se sprovodi kod subjekta nadzora, direktnim uvidom u opšte i pojedinačne akte, uslove i način rada i postupanja subjekta nadzora u vezi sa pridržavanjem propisa i predstavlja osnovni metod utvrđivanja činjeničnog stanja u postupku inspekcijskog nadzora,

2) posredni inspekcijski pregled koji se sprovodi uvidom u dostavljene podatke i dokumentaciju.

Član 45.

(1) Inspekcijski pregled može biti redovni, vanredni, posebni, kontrolni i dopunski.

(2) Redovni inspekcijski pregled vrši se u skladu sa programom rada Inspektorata.

(3) Vanredni inspekcijski pregled vrši se kada dođe do promjena okolnosti u odnosu na utvrđeni plan rada, a realizuje se ukoliko to zatraži organ koji je nadležan za vršenje nadzora nad radom Inspektorata ili resorno ministarstvo, odnosno po osnovu inicijativa drugih organa, pravnih ili fizičkih lica.

(4) Poseban inspekcijski pregled vrše inspektori za posebni nadzor i internu kontrolu u skladu sa članom 39. ovog zakona.

(5) Kontrolni inspekcijski pregled vrši se radi utvrđivanja izvršenja mjera koje su naložene subjektu nadzora u okviru redovnog, vanrednog i posebnog inspekcijskog pregleda.

(6) Dopunski inspekcijski pregled vrši se radi utvrđivanja činjenica koje su od značaja za inspekcijski nadzor, a koje nisu utvrđene u redovnom, vanrednom, posebnom ili kontrolnom inspekcijskom pregledu, s tim da se može izvršiti samo jedan dopunski inspekcijski pregled, u roku koji ne može biti duži od 30 dana od okončanja redovnog, vanrednog, posebnog ili kontrolnog inspekcijskog pregleda.

Član 46.

(1) Inspekcijski pregled se vrši uz prisustvo subjekta nadzora, odnosno odgovornog lica u subjektu nadzora ili drugog lica koje obavlja poslove kod subjekta nadzora.

(2) Inspekcijski pregled kod subjekta nadzora može se izvršiti i bez prisustva odgovornog ili drugog lica subjekta nadzora ako bi odlaganje vršenja inspekcijskog pregleda umanjilo uspješnost inspekcijskog pregleda.

(3) Ako inspektor ne zatekne odgovorno ili drugo lice, a nije moguće izvršiti inspekcijski pregled bez prisustva nekog od njih, inspektor ostavlja poziv odgovornom licu da u određeno vrijeme bude prisutno vršenju inspekcijskog pregleda ili da obezbijedi prisustvo drugog lica.

(4) Ako odgovorno ili drugo lice subjekata nadzora i pored poziva iz stava 3. ovog člana ne bude prisutno u određeno vrijeme, smatra se da nije omogućio vršenje inspekcijskog pregleda.

(5) U slučaju iz stava 4. ovog člana inspektor ostavlja novi poziv da odgovorno ili drugo lice u određeno vrijeme bude prisutno radi vršenja pregleda, uz upozorenje da će se subjektu nadzora u slučaju ponovnog neodazivanja izreći mjera zabrane obavljanja djelatnosti u skladu s ovim zakonom.

(6) Ako se odgovorno ili drugo lice subjekata nadzora i pored poziva iz stava 5. ovog člana ne odazove, inspektor subjektu nadzora izriče mjeru zabrane obavljanja djelatnosti u skladu s ovim zakonom.

(7) Izrečena zabrana iz stava 6. ovog člana traje sve dok se inspektor ne omogući obavljanje inspekcijskog pregleda.

(8) Oštećenje, uništenje ili uklanjanje poziva iz st. 3. i 5. ovog člana ne utiče na valjanost njegovog dostavljanja.

Član 47.

(1) U svim slučajevima u kojima inspekcijskom pregledu nije prisustvovalo odgovorno ili drugo lice subjekta nadzora, inspektor ostavlja licu koje je prisustvovalo inspekcijskom pregledu jedan primjerak zapisnika o izvršenom inspekcijskom pregledu sa upozorenjem da subjekat nadzora može u roku od tri dana prigovoriti na zapisnikom utvrđeno činjenično stanje i priložiti dokaze.

(2) Pravo subjekta nadzora na osporavanje utvrđenog činjeničnog stanja ne utiče na dalji tok vođenja postupka.

Član 48.

(1) Inspektor može da naloži subjektu nadzora da u roku, a koji ne može biti duži od 15 dana, pripremi ili dostavi tačne i potpune podatke, obavještenja i druge materijale koji su mu potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora.

(2) Ako subjekat nadzora ne postupi u skladu sa stavom 1. ovog člana, smatra se da onemogućava obavljanje inspekcijskog nadzora.

Član 49.

(1) Inspektor sačinjava zapisnik o inspekcijskom pregledu na mjestu vršenja inspekcijskog pregleda tokom neposrednog inspekcijskog nadzora.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, kad zbog obima i složenosti inspekcijskog nadzora, njegove prirode i okolnosti nije moguće sačiniti zapisnik u toku inspekcijskog pregleda, zapisnik se sačinjava u službenim prostorijama organa, u roku od tri dana od dana izvršenog pregleda.

(3) Inspektor sačinjava zapisnik o inspekcijskom pregledu u službenim prostorijama kada se radi o posrednom inspekcijskom nadzoru, u skladu sa članom 44. tačka 2) ovog zakona.

(4) Zapisnik o inspekcijskom pregledu sadrži:

- 1) činjenično stanje, opis nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu, ukoliko su utvrđene,
- 2) mjere i način otklanjanja utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu,
- 3) obavezu subjekta nadzora da obavijesti inspektora o otklonjenim nezakonitostima, nepravilnostima i nedostacima i rok za dostavljanje dokaza o tome.

Član 50.

(1) Inspektor i ovlašćeno, odgovorno ili drugo lice subjekta nadzora koje je prisustvovalo inspekcijskom pregledu potpisuju zapisnik nakon završenog inspekcijskog pregleda.

(2) Ako lice iz stava 1. ovog člana odbije da potpiše zapisnik, inspektor konstatuje razloge njegovog odbijanja.

(3) Odbijanje potpisivanja zapisnika ne zadržava dalje vođenje postupka.

(4) Subjektu nadzora uručuje se ili dostavlja primjerak zapisnika.

(5) Jedan primjerak zapisnika o obavljenom inspekcijskom nadzoru povodom povrede radnika na radu i u vezi sa radom, kod poslodavca, obavezno se uručuje ili dostavlja i povrijeđenom radniku ili njegovom ovlašćenom zastupniku, a u slučaju povrede sa smrtnim ishodom, dostavlja se članu njegove porodice.

Član 51.

(1) Inspektorat organizuje službene savjetodavne posjete privrednim subjektima koji su registrovani u periodu kraćem od godinu dana i koji ulaze u kategoriju mikroprivrednih subjekata (privredna društva i preduzetnici), a u skladu sa podacima dostavljenim od nadležnih institucija.

(2) Službena savjetodavna posjeta je oblik preventivnog djelovanja, pružanjem stručne i savjetodavne podrške subjektu nadzora na licu mjesta, čiji je cilj sprečavanje nastanka vjerovatnih štetnih posljedica.

Član 52.

(1) Inspektor je obavezan da vodi evidencije o izvršenim inspekcijskim pregledima, kao i druge propisane evidencije.

(2) Sadržaj i način vođenja evidencija propisuje pravilnikom direktor Inspektorata.

Član 53.

(1) U slučaju osnovane sumnje da lice obavlja djelatnost u suprotnosti sa zakonom, inspektor može, radi utvrđivanja činjeničnog stanja, izvršiti sve potrebne mjere i radnje (koristiti uslugu ili kupiti robu), bez prethodne najave i predočavanja subjektu nadzora službene legitimacije.

(2) U postupku inspekcijskog pregleda inspektor je ovlašćen da putem neposrednog opažanja prikuplja dokaze i podatke korisne za utvrđivanje činjeničnog stanja i vrši druga ovlašćenja radi utvrđivanja činjenica iz stava 1. ovog člana.

(3) Nakon završenog inspekcijskog pregleda iz stava 1. ovog člana i utvrđenog činjeničnog stanja, inspektor predočava subjektu nadzora službenu legitimaciju i sačinjava zapisnik o izvršenoj inspekcijskoj kontroli.

(4) Preduzimanje radnji iz stava 1. ovog člana ne smatra se podstrekavanjem ili navođenjem subjekta nadzora na činjenje prekršaja.

Član 54.

(1) Inspektor preduzima mjere i radnje na osnovu činjenica i okolnosti utvrđenih u inspeksijskom pregledu.

(2) Ako inspektor u vršenju inspeksijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen propis, rješenjem nalaže otklanjanje nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka ako to već nije učinio zapisnikom ili ako subjekat nadzora u ostavljenom roku nije otklonio zapisnikom utvrđene nezakonitosti, nepravilnosti i nedostatke i određuje rok za njihovo izvršenje.

(3) Rješenjem iz stava 2. ovog člana može se, zavisno od predmeta i prirode utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu:

1) naložiti donošenje, stavljanje van snage ili odgađanje izvršenja odgovarajućeg akta i preduzimanje drugih odgovarajućih mjera utvrđenih posebnim propisom potrebnih radi otklanjanja nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu,

2) zabraniti subjektu nadzora obavljanje djelatnosti, postupanje ili preduzimanje radnji koje su u suprotnosti sa drugim zakonom ili propisom do otklanjanja nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka,

3) narediti subjektu nadzora otklanjanje nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka određujući način i rok za njihovo otklanjanje,

4) preduzeti druge mjere i radnje utvrđene posebnim propisom.

(4) Izuzetno od st. 2. i 3. ovog člana, ako inspektor u vršenju inspeksijskog nadzora utvrdi da subjekat nadzora ne posjeduje rješenje o upisu u sudski registar, odnosno da ne posjeduje rješenje o registraciji preduzetnika, rješenjem izriče mjeru zabrane obavljanja nezakonite djelatnosti do otklanjanja nepravilnosti.

(5) U slučaju izricanja mjere zabrane iz stava 4. ovog člana, inspektor oduzima robu, opremu, uređaje, sredstva za rad, prevozna i druga sredstva ili njihove dijelove radi onemogućavanja daljeg obavljanja djelatnosti.

(6) Inspektor obavještava Poresku upravu o preduzetim mjerama iz stava 4. ovog člana i dostavlja zapisnik o izvršenom inspeksijskom pregledu radi utvrđivanja poreske osnovice i naplate poreske obaveze.

(7) Na način propisan u st. 4, 5. i 6. ovog člana postupaće i inspektori Poreske uprave i inspektori Republičke uprave za igre na sreću u zajedničkim kontrolama, čiji je predmet nadzor nad poštovanjem odredaba o registraciji subjekata za obavljanje određene djelatnosti u skladu sa posebnim propisima.

(8) Inspektor je ovlašćen da u postupku inspeksijskog nadzora, pored nalaganja mjera za koje je ovlašćen posebnim propisom, naloži i neku od mjera iz stava 3. ovog člana.

(9) Ako inspektor subjektu nadzora zabranjuje obavljanje djelatnosti, a on djelatnost obavlja u više organizacionih jedinica (pogona, fabrika, prodavnica, izdvojenih poslovnih mjesta, radilišta i slično), zabrana obavljanja djelatnosti će se odnositi na poslovni prostor, odnosno prostoriju gdje je učinjena povreda propisa, ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

(10) Inspektor izdaje prekršajni nalog za učinjeni prekršaj.

(11) Inspektor podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Član 55.

Pored ovlaštenja iz člana 54. ovog zakona, inspektor je obavezan:

- 1) da odmah prijavi nadležnom javnom tužilaštvu krivično djelo za koje sazna u toku inspeksijskog nadzora,
- 2) da preduzme mjere da bi se sačuvali tragovi krivičnog djela, predmeti na kojima je ili pomoću kojih je učinjeno krivično djelo i drugi dokazi, kao i da obavijesti, bez odgađanja, ovlašćeno službeno lice,
- 3) da obavještava drugi organ o potrebi preduzimanja mjera iz nadležnosti tog organa,
- 4) da preduzima i druge mjere i radnje utvrđene posebnim propisom.

Član 56.

Ako inspektor u vršenju inspeksijskog nadzora utvrdi da je ostvarena protivpravna imovinska korist, odnosno da postoje opravdani razlozi za određivanje zaštitne mjere, obavezan je da, uz preduzimanje mjera iz člana 54. st. 10. i 11. i člana 55. ovog zakona, zahtijeva i oduzimanje utvrđenog iznosa protivpravno stečene imovinske koristi, odnosno zahtijeva ili izriče zaštitnu mjeru.

Član 57.

- (1) Inspektor može preduzeti istovremeno više mjera utvrđenih ovim i drugim zakonima.
- (2) Inspektor mjere propisane ovim i drugim zakonima preduzima bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana od dana završetka inspeksijskog pregleda i utvrđivanja svih činjenica presudnih za njihovo preduzimanje.
- (3) Nepreduzimanje mjera u roku iz stava 2. ovog člana ne isključuje obavezu i mogućnost njihovog kasnijeg preduzimanja.

Član 58.

- (1) Inspeksijske mjere inspektor izriče usmenim rješenjem u slučajevima kada:
 - 1) u toku inspeksijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen propis,
 - 2) ocijeni da se na taj način otklanja neposredna opasnost po život i zdravlje ljudi, životinja, imovinu veće vrijednosti i opasnost po životnu sredinu,
 - 3) je u pitanju zaštita drugog javnog interesa.
- (2) U slučaju iz stava 1. ovog člana inspektor je obavezan da u roku od tri dana od dana izvršenog pregleda donese rješenje u pisanoj formi.
- (3) Zabrana iz stava 1. ovog člana obilježava se istovremeno sa njenim izricanjem.

Član 59.

- (1) Protiv rješenja inspektora može se izjaviti žalba resornom ministarstvu u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.
- (2) Kada je resorno ministarstvo subjekat nadzora, žalba protiv rješenja inspektora nije dozvoljena, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (3) Žalba izjavljena na rješenje inspektora ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 60.

(1) Izuzetno od člana 59. stav 3. ovog zakona, na obrazložen prijedlog žalioaca izjavljenog uz žalbu može se dozvoliti da žalba odlaže izvršenje rješenja do donošenja odluke po istoj, ako žalilac učini vjerovatnim da bi izvršenjem rješenja nastupila znatna materijalna šteta koja se na drugi način ne može otkloniti, a odlaganje se ne protivi javnom interesu.

(2) O prijedlogu iz stava 1. ovog člana odlučuje zaključkom direktor Inspektorata, gradonačelnik, odnosno načelnik opštine, u zavisnosti od toga da li je rješenje donio republički inspektor ili inspektor jedinice lokalne samouprave.

(3) Protiv zaključka iz stava 2. ovog člana žalba nije dopuštena.

Član 61.

(1) Subjekt nadzora obavezan je da postupi po rješenju inspektora.

(2) Inspektor prati izvršenje izrečenih mjera u rješenju.

(3) Izvršenje rješenja inspektora pokreće na osnovu rješenja koje je postalo izvršno i izvršenog inspeksijskog pregleda kojim je utvrđeno da izvršenik, u ostavljenom roku, nije izvršio mjere izrečene u rješenju ili ih je izvršio samo djelimično.

Član 62.

Nakon što inspektor utvrdi da izvršenik nije izvršio mjere izrečene u rješenju ili ih je izvršio samo djelimično, obavještava izvršenika da je rješenje postalo izvršno i navodi način prinudnog izvršenja rješenja, u zavisnosti od prirode izvršenikove obaveze.

Član 63.

(1) Na pismeni prijedlog izvršenika može se u opravdanim slučajevima dozvoliti odlaganje prinudnog izvršenja rješenja, osim ako zakonom ili drugim propisom nije isključena mogućnost odlaganja izvršenja mjere i ako se to ne protivi javnom interesu.

(2) O prijedlogu iz stava 1. ovog člana odlučuje isti organ i po istom postupku kako je propisano članom 60. ovog zakona.

Član 64.

Kad postoji mogućnost da se izvršenje sprovede na više načina i primjenom različitih prinudnih sredstava, izvršenje se sprovodi na način i sredstvima koji dovode do cilja u najkraćem roku.

Član 65.

(1) Ako se obaveza izrečena u rješenju inspektora sastoji u izvršenju određene radnje ili je rješenjem inspektora izvršenik obavezan da nešto dopusti ili trpi, a izvršenik postupa protivno takvim obavezama, inspektor novčanim kaznama prinudi izvršenika na izvršenje obaveze.

(2) Novčana kazna koja se na osnovu stava 1. ovog člana izriče prvi put je 1.000 KM odgovornom licu u pravnom licu, republičkom organu uprave i organu jedinice lokalne samouprave, a preduzetniku je 1.000 KM i fizičkom licu je 500 KM. Svaka sljedeća novčana kazna izriče se u istom iznosu.

(3) Istovremeno sa izricanjem novčane kazne, inspektor će izvršeniku, ako to priroda stvari dozvoljava, ostaviti novi rok za postupanje po rješenju koji ne može biti duži od 15

dana, uz upozorenje da će mu, ako do tog roka ne postupi po rješenju, ponovo izreći novčanu kaznu.

(4) Ukoliko inspektor ocijeni da izvršenik i pored izrečene novčane kazne iz stava 2. ovog člana neće postupiti po rješenju, može mu zabraniti obavljanje djelatnosti, o čemu se izvršenik unaprijed upozorava.

(5) Zabrana iz stava 4. ovog člana traje sve dok izvršenik u potpunosti ne postupi po rješenju.

(6) Novčanu kaznu i zabranu iz st. 2. i 4. ovog člana inspektor izriče zaključkom na koji nije dozvoljena žalba.

(7) Naplaćene novčane kazne se ne vraćaju.

Član 66.

(1) Ako se obaveza izrečena u rješenju inspektora sastoji u izvršenju određene radnje koju umjesto izvršenika može izvršiti neko drugo lice, a izvršenik je ne izvrši ili je izvrši samo djelimično, izvršenje se može sprovesti preko drugih lica o trošku izvršenika.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana inspektor zaključkom nalaže izvršeniku da unaprijed položi iznos koji je potreban za podmirenje troškova izvršenja i određuje da se konačan obračun između predumljenih i stvarno učinjenih troškova izvršenja utvrdi naknadno.

(3) Zaključak iz stava 2. ovog člana je izvršan i dostavlja se uz obavještenje iz člana 62. ovog zakona.

Član 67.

(1) Ako se izvršenje uopšte ne može sprovesti ili se ne može sprovesti na način definisan čl. 65. i 66. ovog zakona, rješenje se može sprovesti i neposrednom prinudom, o čemu se izvršenik unaprijed upozorava u obavještenju.

(2) Oblik i način neposredne prinude određuje inspektor u skladu sa prirodom izrečene mjere.

Član 68.

(1) Troškove prinudnog izvršenja rješenja snosi izvršenik koji je bio obavezan da izvrši naloženu inspekcijsku mjeru.

(2) O troškovima izvršenja i obračunu između predumljenih i stvarno učinjenih troškova izvršenja iz člana 66. ovog zakona odlučuje se posebnim zaključkom nakon sprovedenog postupka prinudnog izvršenja.

(3) Protiv zaključka iz stava 2. ovog člana je dozvoljena posebna žalba.

Član 69.

(1) Rješenje inspektora koje glasi na novčanu obavezu prinudno izvršava Poreska uprava u skladu sa zakonom.

(2) Na izvršno rješenje inspektor stavlja klauzulu izvršnosti i rješenje dostavlja Poreskoj upravi na postupak prinudne naplate.

Član 70.

Odredbe ovog zakona o prinudnom izvršenju rješenja primjenjuju se i za prinudno izvršenje zaključka.

Član 71.

(1) U postupku inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašten da uzme uzorke za laboratorijsku analizu.

(2) Troškove analiza snosi:

1) uvoznik, bez obzira na rezultate analize,

2) proizvođač ili uvoznik u slučaju potrebe da se analizom provjere informacije o ispravnosti proizvoda koja je utvrđena van Republike Srpske, bez obzira na rezultat analize, a ukoliko proizvođač, odnosno uvoznik nije na teritoriji Republike Srpske, troškove snosi subjekat nadzora,

3) svi drugi subjekti nadzora, ako analiza pokaže da je uzorak neispravan.

(3) Pravilnik kojim se propisuje postupak uzimanja uzoraka, njihovog čuvanja, način dostavljanja stručnim laboratorijama i troškova postupka uzorkovanja donosi direktor Inspektorata, uz saglasnost Vlade.

Član 72.

(1) Inspektor obilježava mjeru zabrane izrečenu u postupku inspekcijskog nadzora, a može i oduzeti opremu, uređaje, sredstva za rad, prevozna i druga sredstva ili njihove dijelove radi obezbjeđenja poštovanja zabrane.

(2) Pravilnik kojim se propisuje način obilježavanja mjera zabrane izrečenih u postupku inspekcijskog nadzora donosi direktor Inspektorata, uz saglasnost Vlade.

Član 73.

(1) Inspektor oduzima robu u slučajevima propisanim ovim ili posebnim zakonom.

(2) O oduzimanju robe inspektor donosi rješenje.

(3) Rješenje i potvrda o oduzetoj robi su dokumenti na osnovu kojih se roba preuzima i skladišti, a nakon sprovedenog postupka i konačnosti rješenja o oduzimanju robe, vrši prodaja robe.

(4) Izuzetno od stava 3. ovog člana, oduzeta roba se može odmah prodati ako je podložna propadanju ili ako njeno čuvanje iziskuje troškove koji su nesrazmjerno veliki u odnosu na vrijednost robe.

(5) Oduzetu robu iz stava 1. ovog člana, osim oduzetih drvnih sortimenata kojim upravlja nadležno javno preduzeće, inspektor predaje organizacionoj jedinici Inspektorata nadležnoj za uskladištenje, čuvanje i raspolaganje robom oduzetom u postupku inspekcijskog nadzora, koja je odgovorna za čuvanje robe.

(6) Inspektor obavještava javno preduzeće iz stava 5. ovog člana o konačnosti rješenja.

(7) Sredstva dobijena prodajom robe iz stava 1. ovog člana prihod su budžeta Republike Srpske, izuzev sredstava dobijenih prodajom oduzetih drvnih sortimenata, koja se raspodjeljuju u skladu sa posebnom uredbom Vlade iz člana 74. ovog zakona.

Član 74.

Način uskladištenja, čuvanja i raspolaganja robom oduzetom u postupku inspekcijskog nadzora uredbom propisuje Vlada.

Član 75.

(1) O oduzimanju robe i drugih stvari inspektor sačinjava potvrdu.

(2) Potvrda iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o: imenu i prezimenu, odnosno nazivu subjekta nadzora, vremenu i mjestu oduzimanja, pravnom osnovu za oduzimanje, vrsti, količini i drugim za identifikaciju važnim obilježjima robe i drugih stvari i potpis inspektora.

Član 76.

U postupku inspekcijskog nadzora, na pitanja koja nisu regulisana ovim zakonom primjenjivaće se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku.

GLAVA IV KAZNENE ODREDBE

Član 77.

(1) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne postupi po rješenju inspektora.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i preduzetnik, odgovorno lice u pravnom licu, odnosno odgovorno lice u republičkom organu i organu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od 400 KM do 1.200 KM.

Član 78.

(1) Novčanom kaznom od 2.000 KM do 6.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) inspektor ne dozvoli ili ne omogući vršenje inspekcijskog pregleda ili ne pruži obavještenja i ne stavi na uvid isprave, odnosno podatke koji su potrebni za vršenje pregleda, ne obezbijedi uslove neophodne za nesmetan rad i utvrđivanje činjeničnog stanja (član 41. stav 1),

2) ne postupi po nalogu inspektora koji je dat tokom vršenja inspekcijskog pregleda (član 41. stav 3),

3) onemogući vršenje inspekcijskog pregleda, tako da i uprkos dostavljenom pozivu ne prisustvuje vršenju inspekcijskog pregleda ili ne obezbijedi prisustvo drugog lica u inspekcijskom pregledu (član 46),

4) ne postupi po nalogu inspektora da u roku koji mu inspektor odredi ne pripremi ili dostavi tačne i potpune podatke, obavještenja i druge materijale koji su potrebni za obavljanje inspekcijskog nadzora (član 48),

5) u ostavljenom roku ne otkloni utvrđene nezakovitosti, nepravilnosti i nedostatke u radu, čije je otklanjanje inspektor naložio u zapisniku (član 49. stav 4. tačka 2),

6) u ostavljenom roku ne obavijesti inspektora o otklonjenim nezakovitostima, nepravilnostima i nedostacima (član 49. stav 4. tačka 3).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i preduzetnik, odgovorno lice u pravnom licu, odnosno odgovorno lice u republičkom organu uprave i organu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od 200 KM do 600 KM.

(4) Novčanom kaznom od 100 KM do 300 KM kazniće se fizičko lice koje na zahtjev inspektora ne stavi na uvid isprave kojima se može utvrditi njegov identitet (lična karta, pasoš i slično), (član 37. tačka 1).

(5) Novčanom kaznom od 200 KM do 600 KM kazniće se fizičko lice koje ne dozvoli vršenje inspekcijaskog pregleda kada postoji osnovana sumnja da se u njegovim objektima nalaze predmeti koji su u vezi sa inspekcijaskim pregledom (član 43. stav 1).

Član 79.

(1) Novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako u propisanom roku pismeno ne obavijesti inspektora o izvršenju rješenja (član 42).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i preduzetnik, odgovorno lice u pravnom licu, odnosno odgovorno lice u republičkom organu uprave i organu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 200 KM do 600 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom od 100 KM do 300 KM.

GLAVA V

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 80.

Postupci koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu okončani po odredbama Zakona o inspekcijama u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 74/10, 109/12, 117/12 i 44/16), okončaće se po odredbama tog zakona.

Član 81.

Inspektorat će preuzeti inspektore rada i zdravstvene inspektore koji poslove inspekcijaskog nadzora obavljaju na nivou jedinica lokalne samouprave, zatečene na tim poslovima sa danom stupanja na snagu ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 82.

(1) Vlada će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

- 1) Uredbu o pribavljanju i razmjeni podataka (član 14),
- 2) Uredbu o sadržaju, obliku i izgledu službene legitimacije i značke inspektora (član 33),
- 3) Uredbu o načinu uskladištenja, čuvanja i raspolaganja robom oduzetom u postupku inspekcijaskog nadzora (član 74).

(2) Direktor Inspektorata će u roku od šesti mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće podzakonske akte:

- 1) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja sedmičnih, mjesečnih i godišnjih planova rada po subjektima nadzora (član 11),
- 2) Pravilnik o vrstama stručne spreme za određeno inspeksijsko zvanje, odnosno određenu oblast nadzora (član 30),
- 3) Pravilnik o izgledu i načinu korišćenja službenih uniformi (član 34),
- 4) Pravilnik o posebnom nadzoru i internoj kontroli (član 39),
- 5) Pravilnik o vođenju evidencija o izvršenim inspeksijskim pregledima (član 52),
- 6) Pravilnik o postupku uzimanja uzoraka, njihovog čuvanja, način dostavljanja stručnim laboratorijama i troškova postupka uzorkovanja (član 71),
- 7) Pravilnik o načinu obilježavanja mjera zabrane izrečenih u postupku inspeksijskog nadzora (član 72).

Član 83.

Do donošenja novih podzakonskih akata primjenjuju se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o inspekcijama u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 74/10, 109/12, 117/12 i 44/16), ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 84.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o inspekcijama u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 74/10, 109/12, 117/12 i 44/16).

Član 85.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske”.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nedeljko Čubrilović

OBRAZLOŽENJE NACRTA ZAKONA O INSPEKCIJAMA REPUBLIKE SRPSKE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o inspekcijama Republike Srpske sadržan je u Amandmanu XXXII stav 1. tačka 10. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje organizaciju, nadležnost i rad državnih organa i u članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske, prema kojem Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLADENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.02-020-2929/19 od 2. septembra 2019. godine, ustavni osnov za donošenje Zakona o inspekcijama Republike Srpske sadržan je u Amandmanu XXXII stav 1. tačka 10. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje organizaciju, nadležnost i rad državnih organa, i u članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Obrazlažući razloge za donošenje ovog zakona, u skladu sa članom 41. stav 1. tačka 5) Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), obrađivač je naveo da je Programom ekonomskih reformi Republike Srpske za period 2019–2021. godina („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 122/18), reformskim mjerama u oblasti Poslovno okruženje i smanjenje neformalne ekonomije predviđena reforma Inspektorata, te da se ovim zakonom nastoje otkloniti prepreke za rast i konkurentnost poslovnog okruženja uočene u oblasti inspeksijskog nadzora.

U odnosu na važeći Zakon, ovim zakonom proširena su određena ovlašćenja inspektora, uvođenjem nove kategorije inspektora – inspektor za posebni nadzor i internu kontrolu, te je predložena nova mjera – savjetodavna i stručna podrška inspektora određenim kategorijama subjekata nadzora koja za cilj ima preventivno djelovanje.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo razmotrio je Nacrt zakona i, ne upuštajući se u cjelishodnost predloženih normi, obrađivaču dao primjedbe i sugestije koje se odnose na usklađivanje predloženog teksta Zakona sa drugim zakonima, preciziranje i jasnije formulisanje određenih odredaba, te usaglašavanje sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske.

Obrađivač je prihvatio i u tekst Zakona ugradio sugestije koje su se odnosile na usaglašavanje pojedinih formulacija sa Krivičnim zakonikom Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 64/17), kao i na preciziranje i usaglašavanje ovlašćenja inspektora za posebni nadzor i internu kontrolu sa odredbama Ustava i Krivičnog zakonika.

Takođe, uvažene su primjedbe u vezi sa jasnijim definisanjem normi koje se odnose na preduzimanje mjera i radnji (korišćenje usluga ili kupovina robe) bez prethodne najave i predočavanja službene legitimacije subjektu nadzora, u okviru vršenja inspeksijskog nadzora.

Obrađivaču je ukazano i na potrebu detaljnijeg uređivanja odredaba kojima se propisuje način uskladištenja, čuvanja i raspolaganja robom oduzetom u postupku inspeksijskog nadzora, budući da to predstavlja zakonsku materiju, a što je prihvaćeno i ugrađeno u tekst Zakona.

Primjedbe Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo date na tekst Zakona koje su se odnosile na potrebu usaglašavanja predloženog teksta Zakona sa materijalnim propisima kojima se uređuju oblasti koje su predmet inspekcijskog nadzora i sa Zakonom o prekršajima Republike Srpske, obrađivač Zakona je, u skladu sa sugestijama datim na sjednici Vlade, prihvatio sugestije i ugradio ih u tekst Zakona.

U skladu sa t. 4) i 12) Smjernica za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12), obrađivač navodi da je tekst Zakona, koji je sačinila Radna grupa imenovana Rješenjem Vlade, dostavljen Savezu sindikata Republike Srpske, Uniji poslodavaca Republike Srpske, Privrednoj komori Republike Srpske i Sindikatu uprave Republike Srpske, te da je Radna grupa razmatrala sve dostavljene primjedbe i sugestije, od kojih je većina prihvaćena i ugrađena u tekst Nacrta zakona.

Imajući u vidu da je Zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike Srpske, kao i sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Nacrt zakona o inspekcijama Republike Srpske može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju broj: 17.03-020-2926/19, od 22. avgusta 2019. godine, o usklađenosti Nacrt zakona o inspekcijama Republike Srpske sa pravnom tekovinom Evropske unije i praksom i standardima Savjeta Evrope, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredaba Nacrta zakona o inspekcijama Republike Srpske, nije ustanovljeno da postoje izvori prava Evropske unije koji uređuju materiju dostavljenog nacrta, zbog čega u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „neprimjenjivo“.

U Mišljenju se takođe navodi da na nivou Evropske unije materija inspekcijskog nadzora nije regulatorno objedinjena i obrađena posredstvom jednog propisa, već se ova materija uređuje na sektorskom nivou, te je stoga u daljem normiranju oblasti nadzora nad tržištem putem *lex specialis* i drugih akata Republike Srpske potrebno voditi računa o preuzimanju sektorskih izvora prava Evropske unije.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Programom ekonomskih reformi Republike Srpske za period 2019–2021. godina („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 122/18), reformskim mjerama u oblasti Poslovno okruženje i smanjenje neformalne ekonomije, predviđena je reforma Inspektorata. Kao ključne prepreke za rast i konkurentnost u oblasti poslovnog okruženja i smanjenja neformalne ekonomije u oblasti inspekcija, prepoznate su sljedeće prepreke: preklapanje inspekcijskih kontrola kod subjekata nadzora od strane dva nivoa inspekcija, nepostojanje koordinacije između republičkog i lokalnog nivoa inspekcija, izricanje više represivnih mjera, u odnosu na preventivne mjere. Osim toga, imajući u vidu činjenicu da je Zakon o inspekcijama u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 74/10, 109/12, 117/12 i 44/16), sa odgovarajućim izmjenama i dopunama u primjeni je od 2010. godine, da je tokom primjene mijenjano više od polovine članova osnovnog teksta Zakona, to je, shodno odredbi člana 59. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14) potrebno pristupiti donošenju novog zakona.

Programom ekonomskih reformi, donošenje novog zakona o inspekcijama planirano je u četvrtom kvartalu 2019. godine.

U odnosu na važeći Zakon o inspekcijama u Republici Srpskoj, u cilju smanjenja neformalne ekonomije, proširena su ovlaštenja inspektora, uvođenjem nove kategorije inspektora - inspektor za posebni nadzor i internu kontrolu, koji, u slučaju postojanja saznanja da se u stanu ili drugom prostoru obavlja djelatnost ili pružaju usluge koje nisu obuhvaćene rješenjem, odnosno odobrenjem nadležnog organa ili za koje subjekat kontrole nema rješenje, odnosno odobrenje nadležnog organa, inspektor za posebni nadzor i internu kontrolu ovlašten je da, uz prethodnu pismenu saglasnost vlasnika ili korisnika stana ili drugog prostora, a u odsustvu saglasnosti nakon pribavljene naredbe nadležnog suda i u prisustvu dva svjedoka, uđe u stan ili drugi prostor, utvrdi činjenično stanje i to dokumentuje zapisnikom.

Sa namjerom da se izbjegne dupliranje, odnosno preklapanje inspeksijskih kontrola predloženo je usklađivanje planova rada republičkih inspektora i inspektora koji poslove inspeksijskog nadzora obavljaju na nivou jedinica lokalne samouprave, radi unapređenja koordinacije rada inspekcija i djelotvornosti inspeksijskog nadzora i praćenje njihove realizacije.

Kako bi se i kroz inspeksijski nadzor doprinijelo rastu privrede i konkurentnosti u oblasti poslovnog okruženja, predložena su nova ovlaštenja kojima se pojačava preventivno djelovanje Inspektorata, a koji se ogleda u pružanju savjetodavne pomoći subjektima nadzora.

Cijeneći dosadašnje napore Inspektorata da obezbijedi efikasne mehanizme za utvrđivanje pravilnog i potpunog činjeničnog stanja, propisana je mogućnost da inspektor preduzima sve potrebne mjere i radnje, radi utvrđivanja tačnog činjeničnog stanja, bez prethodne najave i predočavanja službene legitimacije subjektu nadzora. U zavisnosti od prirode kontrole, odnosno od djelatnosti kojom se subjekat kontrole bavi, inspektor je, ako se na drugi način ne mogu obezbijediti potrebni dokazi ili bi to bilo značajno otežano, ovlašten kupiti proizvod ili naručiti uslugu ukoliko je to način utvrđivanja činjeničnog stanja. Preduzimanje navedenih radnji se ne smatra podstrekavanjem ili navođenjem kontrolisanog lica na činjenje prekršaja.

Predloženim zakonom propisano je donošenje podzakonskih akata koji se odnose na elektronsku komunikaciju inspektora, kroz uvođenje zajedničkog informacionog sistema, kao i osnivanje organizacione jedinice za raspolaganje oduzetom robom u sastavu Inspektorata, uzimajući u obzir da je način raspolaganja oduzetom robom u prethodnom periodu bilo riješeno putem Republičke direkcije za robne rezerve, a koja je prestala da postoji.

Predloženim zakonom definisano je da koordinaciju aktivnosti i procesa između Inspektorata, Ministarstva unutrašnjih poslova i Poreske uprave, vrši zajedničko radno tijelo, koje imenuje Vlada.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. ovog zakona određuje se predmet ovog zakona.

Članom 2. ovog zakona definiše se inspeksijski sistem Republike Srpske koji čine inspekcije Inspektorata i inspekcije u jedinicama lokalne samouprave i određuje opšti cilj inspeksijskog nadzora.

Članom 3. ovog zakona propisuje se da inspeksijski nadzor vrše republički inspektori na čitavoj teritoriji Republike Srpske, a inspektori jedinice lokalne samouprave na teritoriji svoje jedinice lokalne samouprave i u kojim zvanjima (inspektor za hranu, tržišni inspektor, poljoprivredni inspektor, veterinarski inspektor, vodni inspektor, saobraćajni inspektor,

urbanističko-građevinski inspektor i ekološki inspektor). Republički inspektori mogu obavljati nadzor i iz nadležnosti inspektora jedinica lokalne samouprave, a propisano je i da republički inspektori mogu obavljati nadzor i na području jedinica lokalne samouprave gdje nisu organizovani povjereni inspekcijski poslovi.

Članom 4. ovog zakona vrši se upućivanje na primjenu opštih propisa kojima se uređuje osnivanje, organizacija i rad organa uprave, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Članom 5. ovog zakona definišu se pojedini pojmovi koji se koriste u ovom zakonu i određuje da upotreba jezičkih izraza za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijeva oba roda, a radi usklađivanja ovog zakona sa odredbama zakona kojim se uređuje ravnopravnost polova.

Članom 6. ovog zakona propisuje se da Inspektorat, kao samostalna republička uprava vrši inspekcijske, upravne, stručne i druge poslove koji se odnose na izvršavanje zakona i drugih propisa, te druga rukovodna i organizaciona pitanja.

Članom 7. ovog zakona propisan je nadzor nad radom Inspektorata, obaveza izvještavanja Vlade, kao i obaveza dostavljanja šestomjesečnih informacija resornim ministarstvima o izvršenom inspekcijskom nadzoru nadležne inspekcije.

Članom 8. ovog zakona uređuje se inspekcijski nadzor koje vrše jedinice lokalne samouprave kao povjerene poslove.

Članom 9. ovog zakona propisuje se da jedinice lokalne samouprave organizuju obavljanje povjerenih inspekcijskih poslova u okviru opštinske, odnosno gradske uprave. Potreban broj inspektora po oblastima nadzora u jedinicama lokalne samouprave, utvrđuje jedinica lokalne samouprave uz prethodnu saglasnost Inspektorata, uvažavajući odredbe propisa kojima se uređuje oblast lokalne samouprave o potrebnom broju službenika jedinica lokalne samouprave. Povjereni poslovi jedinicama lokalne samouprave treba da podrazumijevaju i njihovo pravo, ali i njihovu obavezu da organizuju inspekcije koje obavljaju zakonom povjerene poslove.

Ovim članom uređuje se i pitanje postavljanja inspektora u jedinicama lokalne samouprave, daje se mogućnost inspektorima jedne jedinice lokalne samouprave da trajno obavljaju poslove inspekcijskog nadzora na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave na osnovu sporazuma nadležnih organa jedinica lokalne samouprave, a to otvara mogućnost vršenja inspekcijskog nadzora i u malim i nerazvijenim opštinama koje ne mogu obezbijediti vršenje inspekcijskih poslova zbog nedostatka kadra i/ili finansijskih sredstava. Na identičan način pitanje saglasnosti za postavljanje inspektora i saglasnosti za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave uređeno je važećim Zakonom o inspekcijama u Republici Srpskoj.

Članom 10. ovog zakona propisuje se mogućnost da inspektor iz jedne jedinice lokalne samouprave na osnovu ovlašćenja Inspektorata može u određenoj oblasti izvršiti inspekcijski nadzor na teritoriji druge jedinice lokalne samouprave. Radi se o jednokratnom prenošenju mjesne nadležnosti iz opravdanih razloga. Postoje i drugi opravdani razlozi zbog kojih je bilo potrebno dozvoliti ovakvu mogućnost (npr. podnesen zahtjev za izuzeće jedinog opštinskog/gradskog inspektora, sumnja u pristrasnost opštinskog/gradskog inspektora u vezi s nekim konkretnim predmetom, i sl.). Propisano je da inspektor u sastavu jedinice lokalne samouprave na osnovu ovlašćenja Inspektorata može u određenoj oblasti vršiti inspekcijski nadzor iz nadležnosti ili djelokruga inspekcije Inspektorata, a takva rješenja sadrži i važeći Zakon o inspekcijama u Republici Srpskoj.

Članom 11. ovog zakona određuje se vršilac upravnog nadzora nad radom inspekcija jedinica lokalne samouprave u dijelu povjerenih poslova inspekcijskog nadzora. Određuju se ovlašćenja Inspektorata u vršenju nadzora nad obavljanjem povjerenih poslova inspekcijskog nadzora na način da se pored opštih ovlašćenja u nadzoru uređenih Zakonom o republičkoj

upravi, dodaju i određena specifična ovlaštenja. Uređuje se obaveza i metodologija izvještavanja Inspektorata o izvršenju povjerenih poslova.

U odnosu na ranije zakonsko rješenje, kako bi se izbjeglo dupliranje inspeksijskog nadzora, predloženo je da inspektori koji poslove inspeksijskog nadzora obavljaju u jedinicama lokalne samouprave podnose Inspektoratu redovne sedmične planove rada/kontrola po subjektima nadzora. Inspektorat, putem glavnog republičkog inspektora, vrši usklađivanje sedmičnih planova, sa sedmičnim planovima rada/kontrolama po subjektima nadzora republičkih inspektora, radi unapređenja koordinacije rada inspekcija i djelotvornosti inspeksijskog nadzora i prati njihovu realizaciju, a naročito usklađivanje planova inspeksijskog nadzora i rada inspekcija, razmjenu informacija u vršenju inspeksijskog nadzora, unapređenje inspeksijskog nadzora na osnovu informacija iz dostavljenih sedmičnih planova rada i izvršenih inspeksijskih pregleda.

Iako je neizvršavanje propisanih obaveza, odnosno neizvršavanje, nesavjesno, odnosno neblagovremeno izvršavanje radnih dužnosti propisano kao teža povreda radnih dužnosti, propisivanjem odredbe da je inspektor u jedinicama lokalne samouprave dužan kontinuirano pratiti stanje iz svoje oblasti i blagovremeno preduzimati mjere iz svoje nadležnosti, nastoji se pojačati odgovornost inspektora, odnosno ukazati na obavezu kontinuiranog praćenja stanja u oblastima koje inspektor pokriva, naročito imajući u vidu činjenicu da se, budući da se radi o jedinicama lokalne samouprave, pojave brže primjete, zbog čega je potrebno obezbijediti i blagovremeno reagovanje.

Čl. 12. do 14. ovog zakona se uređuju odnosi inspeksijskih i drugih organa i obavezuju na uzajamnu saradnju.

Članom 15. ovog zakona zbog značaja problematike, utvrđuje se nadležnost inspektora da u okviru svoje redovne nadležnosti, inspeksijski nadzor nad primjenom propisa kojima se uređuju opšti uslovi obavljanja djelatnosti, odnosno posjedovanje rješenja o upisu u odgovarajući registar, sjedište i naziv (firma-poslovno ime) subjekta nadzora vrše svi inspektori ovlašćeni ovim zakonom, dok inspeksijski nadzor nad primjenom propisa koji nalažu pribavljanje posebne saglasnosti ili drugog odobrenja nadležnih institucija nakon pribavljanja rješenja o registraciji, vrše nadležne inspekcije svaka iz svoje stvarne nadležnosti prema posebnim propisima.

Čl. 16. do 28. ovog zakona uređuje se pitanje nadležnosti i djelokruga rada inspektora. Pri tom valja posebno napomenuti da se preuzeta rješenja iz važećeg Zakona o inspekcijama u Republici Srpskoj.

Članom 29. ovog zakona propisano je da se inspeksijski poslovi, u odnosu na poslove istog stepena složenosti u okviru republičkih organa uprave i lokalne samouprave smatraju poslovima sa posebnim i otežanim uslovima rada.

Članom 30. ovog zakona uređuju se posebni uslovi za sticanje inspeksijskog zvanja.

Članom 31. ovog zakona propisuju se posebni slučajevi odgovornosti inspektora.

Članom 32. ovog zakona propisuju se ograničenja u obavljanja dodatnih djelatnosti inspektora. Uslovi i slučajevi u kojima se može dati posebno odobrenje za obavljanje dodatne aktivnosti primjenjivaće se odredbe posebnog propisa kojim je to pitanje regulisano.

Članom 33. propisuje se da inspektor ima službenu legitimaciju i značku.

Članom 34. uređuje se da inspektori mogu imati uniformu čiji izgled i način upotrebe posebnim aktom propisuje Inspektorat, uz saglasnost Vlade.

Članom 35. propisuje se da se postupak inspeksijskog nadzora pokreće po službenoj dužnosti.

Članom 36. propisuje način vođenja inspeksijskog postupka.

Čl. 37. do 38. propisuje prava i dužnosti inspektora u postupku inspeksijskog nadzora.

Članom 39. ovog zakona propisana je nova kategorija inspektora - inspektor za posebni nadzor i internu kontrolu. Radi se o službenicima Inspektorata, koji su ovlašćeni da sprovode poseban inspekcijski pregled i internu kontrolu sa ciljem utvrđivanja nezakonitog rada, nedoličnog ponašanja inspektora i ostalih eventualnih zloupotreba koje je izvršio inspektor, kao i vršenje ponovnog inspekcijskog pregleda, ako smatra da prethodni inspekcijski pregled drugi inspektor nije izvršio u skladu sa propisima.

U čl. 40. do 43. sadržane su odredbe o subjektu nadzora, kao i drugim učesnicima u postupku inspekcijskog nadzora, njihovim pravima i obavezama.

S obzirom na dosadašnju praksu pojedinih drugostepenih organa i stavove sudova u upravnim sporovima, ovim, ali i ranijim zakonskim rješenjem, definisan je subjekat nadzora u postupku inspekcijskog nadzora. Imajući u vidu činjenicu da se u upravnom postupku rješava o pravima, obavezama ili pravnim interesima pojedinaca, pravnih lica i drugih stranaka, u inspekcijskom nadzoru se vrši „ispitivanje“, odnosno utvrđivanje (inspekcijski pregled) primjenjuje li stranka (subjekat nadzora) u svom radu propise koji regulišu takav rad. Ako inspekcijskim pregledom inspektor utvrdi da subjekat kontrole ne primjenjuje propise kojima se reguliše njegov rad ili ih ne primjenjuje kako treba, inspektor, odgovarajućim pravnim sredstvom, s ciljem da se utvrđena nepravilnost otkloni, prinudi subjekta kontrole da nepravilnost otkloni i uspostavi stanje u skladu sa propisom. Inspektor to najčešće čini primjenjujući odgovarajuću inspekcijsku mjeru koju izriče rješenjem. Izrečena mjera rješenjem inspektora uvijek predstavlja određivanje propisane obaveze za subjekta kontrole, bilo da se ta obaveza sastoji u dužnosti subjekta nadzora da nešto učini ili u dužnosti da nešto ne čini. Dakle, rješenje inspektora je uvijek rješenje o primjeni neke upravne mjere kojom nalaže subjektu kontrole određenu obavezu, pa je i opravdano ovim zakonom jasnije definisati stranku u inspekcijskom postupku na koju se obaveza iz rješenja inspektora odnosi. U upravnom postupku učestvuje jedna ili više stranaka, a u inspekcijskom postupku učestvuje samo jedna stranka, dok inspektor inspekcijski nadzor vrši po službenoj dužnosti nezavisno od činjenice da li je inspekcijski postupak iniciran nečijim zahtjevom, saznanjem inspektora i slično.

Subjektu nadzora je omogućeno da daje primjedbe na ponašanje inspektora i tačnost utvrđenog činjeničnog stanja. U toku inspekcijskog pregleda, subjekat inspekcijskog nadzora je, na zahtjev inspektora, dužan dozvoliti i omogućiti nesmetano vršenje inspekcijskog pregleda, postupati po nalogu inspektora, te obezbijediti uslove neophodne za nesmetan rad i utvrđivanje činjeničnog stanja. Inspektor može od subjekta nadzora zatražiti izvršenje pojedine radnje i tokom vršenja inspekcijskog pregleda kako bi na potpuniji način utvrdio činjenično stanje, a subjekat nadzora obavezan je izvršiti.

Za pitanja prekršajne odgovornosti, za nesmetano vršenje inspekcijskog nadzora i izvršenje naredenih mjera odgovara subjekat nadzora i odgovorno lice u subjektu nadzora.

Kao i do sada, ustanovljena je obaveza izvršenja naloženih mjera, te dužnost pismenog obavještanja inspektora da je postupio po rješenju, i to odmah, a najkasnije u roku od tri dana od isteka roka određenog za postupanje po rješenju.

Novina u odnosu ranije zakonsko rješenje se ogleda u preciziranju odredbe člana 42. ovog zakona, da se uz obavještenje izvršenim mjerama dostavlja i dokaz o izvršenju naloženih mjera, ukoliko priroda izvršenja mjere to dozvoljava, čime se inspekcijski nadzor skratili, jer inspektor ne bi morao ići u kontrolu izvršenja rješenja, a što bi uticalo i na troškove inspekcijskog nadzora.

U postupku inspekcijskog nadzora, pored subjekta nadzora mogu se pojaviti druga lica koja nemaju svojstvo subjekta nadzora. Međutim, Zakon im nameće dužnost da dozvole vršenje inspekcijskog pregleda u slučajevima kada postoji osnovana sumnja da se u njihovim objektima ili prostorijama obavlja djelatnost ili nalaze predmeti koji su u vezi sa inspekcijskim nadzorom. Za ometanja ili sprečavanja vršenja inspekcijskog pregleda,

inspektor prema takvim licima ima sva ovlaštenja koja u inspekcijskom nadzoru ima prema subjektu nadzora. Pored ovih, i druga lica koja su u vezi sa vršenjem inspekcijskog pregleda obavezna su na zahtjev inspektora dati na uvid isprave kojima se može utvrditi njihov identitet.

Članom 44. ovog zakona je u odnosu na ranije zakonsko rješenje precizirana vrsta inspekcijskog pregleda, koji se može sprovesti kao neposredni inspekcijski pregled a sprovodi se direktnim uvidom u opšte i pojedinačne akte, uslove i način rada i postupanja subjekta nadzora u vezi sa pridržavanjem propisa i predstavlja osnovni metod utvrđivanja činjeničnog stanja u postupku inspekcijskog nadzora, odnosno kao posredni inspekcijski pregled koji se sprovodi uvidom u dostavljene podatke i dokumentaciju. Opravdanje za ovakvo normiranje nalazimo u činjenici da svaka inspekcijska kontrola ne zahtijeva boravak inspektora na terenu. Ukoliko se radi o kontroli koja za predmet ima provjeru propisane dokumentacije, omogućeno je da se takva kontrola, kroz posredni inspekcijski pregled obavi uvidom u dostavljene podatke i dokumentaciju u službenim prostorijama organa, a to ne zahtijeva neposredno prisustvo inspektora kod subjekta nadzora.

Članom 45. ovog zakona propisane su vrste inspekcijskog pregleda, a pregledi mogu biti redovni, vanredni, posebni, kontrolni pregled i dopunski. Redovni inspekcijski pregled vrši se u skladu sa periodičnim programom rada Inspektorata. Vanredni inspekcijski pregled vrši se kada dođe do promjena okolnosti u odnosu na periodični plan rada, a realizuje se ukoliko to zatraži organ koji je nadležan za vršenje nadzora nad radom Inspektorata ili resorno ministarstvo, odnosno po osnovu inicijativa drugih organa, pravnih ili fizičkih lica. Kontrolni inspekcijski pregled vrši se radi utvrđivanja izvršenja mjera koje su naložene kontrolisanom subjektu u okviru redovnog, vanrednog i posebnog inspekcijskog pregleda. Novina u odnosu na ranije zakonsko rješenje odnosi se na poseban i dopunski inspekcijski pregled, a odnosi se na inspektore za posebni nadzor i internu kontrolu iz člana 39. ovog zakona. Dopunski inspekcijski pregled vrši se radi utvrđivanja činjenica koje su od značaja za inspekcijski nadzor, a koje nisu utvrđene u redovnom, vanrednom, posebnom ili kontrolnom inspekcijskom pregledu, s tim da se može izvršiti samo jedan dopunski inspekcijski pregled, u roku koji ne može biti duži od 30 dana od okončanja redovnog, vanrednog, posebnog ili kontrolnog inspekcijskog pregleda.

Čl. 46. do 48. ovog zakona uređeno je postupanje subjekta nadzora u toku inspekcijske kontrole. Inspekcijski pregled se vrši uz prisustvo subjekta nadzora, odnosno odgovornog lica u subjektu nadzora ili drugog lica koje obavlja poslove kod subjekta nadzora. Ako inspektor ne zatekne odgovorno ili drugo lice, a nije moguće izvršiti inspekcijski pregled bez prisustva nekog od njih, inspektor ostavlja poziv odgovornom licu da u određeno vrijeme bude prisutno vršenju inspekcijskog pregleda ili da obezbijedi prisustvo drugog lica. Ako odgovorno ili drugo lice subjekata nadzora i pored poziva ne bude prisutno u određeno vrijeme, smatra se da nije omogućio vršenje inspekcijskog pregleda. U ovakvom slučaju će u mjestu gdje je trebao izvršiti inspekcijski pregled inspektor ostaviti novi poziv da odgovorno lice ili drugo lice subjekta nadzora u određeno vrijeme bude prisutno radi vršenja pregleda, uz upozorenje da će subjektu nadzora u slučaju ponovnog neodazivanja izreći mjera zabrane obavljanja djelatnosti u skladu s ovim zakonom. Ako se subjekat nadzora i pored poziva ne odazove, izriče mu se mjera zabrane obavljanja djelatnosti. Izrečena zabrana traje sve dok se inspektor ne omogući obavljanje inspekcijskog nadzora.

Ukoliko inspekcijskom pregledu nije prisustvovalo odgovorno ili ovlašćeno lice, inspektor u mjestu inspekcijskog pregleda ostavlja jedan primjerak zapisnika o izvršenom inspekcijskom pregledu sa upozorenjem da subjekat nadzora može u roku od tri dana prigovoriti na zapisnikom utvrđeno činjenično stanje i to potkrijepiti valjanim dokazima.

Pravo subjekta nadzora na osporavanje utvrđenog činjeničnog stanja ne utiče na dalji tok vođenja postupka.

Čl. 49. i 50. ovog zakona propisano je da inspektor sačinjava zapisnik o inspekcijskom pregledu na mjestu vršenja inspekcijskog pregleda tokom neposrednog inspekcijskog nadzora. Izuzetno, kad zbog obima i složenosti inspekcijskog nadzora, njegove prirode i okolnosti nije moguće sačiniti zapisnik u toku inspekcijskog pregleda, zapisnik se sačinjava u službenim prostorijama organa, u roku od tri dana od dana izvršenog pregleda. Inspektor sačinjava zapisnik o inspekcijskom pregledu u službenim prostorijama kada se vrši i posredni inspekcijski pregled. Zapisnik o inspekcijskom pregledu sadrži: činjenično stanje, opis nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu, ukoliko su utvrđene, mjere i način otklanjanja utvrđenih nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu, ukoliko je mjera ovim ili posebnim zakonom propisana i obavezu subjekta nadzora da obavijesti inspektora o otklonjenim nezakonitostima, nepravilnostima i nedostacima i rok za dostavljanje izvještaja.

Inspektor i ovlašćeno, odgovorno ili drugo lice subjekta nadzora koje je prisustvovalo inspekcijskom pregledu potpisuju zapisnik nakon završenog inspekcijskog pregleda. Ako ovlašćeno, odgovorno ili drugo lice subjekta nadzora odbije da potpiše zapisnik, inspektor konstatuje razloge njegovog odbijanja. Odbijanje potpisivanja zapisnika ne zadržava dalje vođenje postupka. Subjektu nadzora uručuje se ili dostavlja primjerak zapisnika. Jedan primjerak zapisnika o obavljenom inspekcijskom nadzoru povodom povrede radnika na radu i u vezi sa radom, kod poslodavca, obavezno se uručuje ili dostavlja povrijeđenom radniku ili njegovom ovlašćenom zastupniku, a u slučaju smrtne povrede članu njegove porodice, ako to u pisanom obliku bude traženo.

Članom 51. ovog zakona je propisano da Inspektorat organizuje službene savjetodavne posjete privrednim subjektima koji su registrovani u periodu kraćem od godinu dana i koji ulaze u kategoriju mikro privrednih subjekata (privredna društva i preduzetnici).

Članom 52. propisana je dužnost vođenja evidencije o izvršenim inspekcijskim pregledima, kao i drugih propisanih evidencija.

Članom 53. propisana je nova odredba prema kojoj inspektor može u slučaju osnovane sumnje da lice obavlja djelatnost u suprotnosti sa zakonom, radi dokazivanja, kupovati robu ili koristiti usluge, bez prethodne najave i predočavanja službene legitimacije. Navedeno se ne smatra podstrekavanjem ili navođenjem kontrolisanog lica na činj enje prekršaja.

Čl. 54. do 58. uređuje se preduzimanje mjera i radnji u inspekcijskom pregledu. Ukoliko inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen propis, donijeće rješenje kojim će naložiti otklanjanje nepravilnosti i odrediti način i rok za njihovo otklanjanje, zabraniti vršenje ili preduzimanje radnji koje su u suprotnosti sa propisima, do otklanjanja nepravilnosti, te preduzeti i druge mjere i radnje predviđene posebnim propisima.

Ukoliko subjekat nadzora ne posjeduje odobrenje za rad ili nije registrovan za obavljanje djelatnosti ili kada inspektor ocijeni da se na taj način otklanja neposredna opasnost po život i zdravlje ljudi, imovinu veće vrijednosti ili kada je u pitanju zaštita drugog važnog javnog interesa upravne mjere i radnje će izreći i usmeno ili na zapisnik, a u roku od tri dana od dana izricanja rješenja, obavezan je donijeti pismeni otporak rješenja. Ako inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora iz utvrdi da subjekat nadzora ne posjeduje rješenje o upisu u sudski registar, odnosno da ne posjeduje rješenje o registraciji preduzetnika, rješenjem će izreći mjeru zabrane obavljanja nezakonite djelatnosti do otklanjanja nepravilnosti. U slučaju izricanja mjere zabrane inspektor će, po potrebi, oduzeti robu, opremu, uređaje, sredstva za rad, prevozna i druga sredstva ili njihove dijelove radi onemogućavanja daljeg obavljanja djelatnosti. Inspektor obavještava Poresku upravu o preduzetim mjerama i dostavlja zapisnik o izvršenom inspekcijskom pregledu radi utvrđivanja poreske osnovice i naplate poreske obaveze. Na ovakva način će postupati i

inspektori Poreske uprave i inspektori Republičke uprave za igre na sreću u zajedničkim kontrolama čiji predmet bude nadzor nad poštovanjem odredaba o registraciji subjekata za obavljanje određene djelatnosti u skladu sa posebnim propisima.

Inspekcijske mjere inspektor izriče usmenim rješenjem u slučajevima neregistrovanog obavljanja djelatnosti, ukoliko se na taj način otklanja neposredna opasnost po život i zdravlje ljudi, životinja, imovinu veće vrijednosti i opasnost po životnu sredinu ili je u pitanju zaštita drugog važnog javnog interesa. U ovim slučajevima inspektor je dužan da u roku od tri dana od dana izvršenog pregleda donese pismeni otprijavač rješenja, te da obilježi zabranu.

Čl. 59. i 60. ovog zakona propisan je postupak izjavljivanja žalbe i dozvoljavanja odloženog dejstva žalbe.

Protiv rješenja inspektora može se izjaviti žalba resornom ministarstvu u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja. U slučajevima kada je resorno ministarstvo subjekat nadzora, žalba protiv rješenja inspektora nije dozvoljena, ali se može pokrenuti upravni spor. S obzirom na to da resorno ministarstvo ne može biti i subjekat nadzora i drugostepeni organ za rješavanje po žalbi inspektora u istom predmetu, to se predlagač odlučio za konačnost rješenja koji se donesu u postupcima inspekcijskog nadzora u kojima su resorna ministarstva subjekti nadzora.

Žalba izjavljena na rješenje inspektora ne odlaže izvršenje rješenja. Naime, inspektor u pravilu nalaže izvršenje određene radnje sa ciljem da subjekat kontrole otkloni povredu zakona koju je inspektor utvrdio tokom kontrole, dakle, nalaže otklanjanje nepravilnosti koja najčešće ne trpi odlaganje, pa je samim tim nelogično da se odlaže izvršenje naložene mjere jer protivpravno stanje ostaje i nakon izvršenog inspekcijskog nadzora. Na ovaj način se štiti javni interes, podiže nivo primjene propisa i podiže rejting ovog organa. Izuzetno, na obrazložen prijedlog žalioca izjavljenog u žalbi, može se dozvoliti da žalba odlaže izvršenje rješenja do donošenja odluke po istoj, ako žalitelj učini vjerovatnim da bi izvršenjem rješenja nastupila znatna materijalna šteta koja se na drugi način ne može otkloniti, a odlaganje se ne protivi javnom interesu. Kako je inspekcijski nadzor posao uprave od opšteg interesa za Republiku Srpsku, a prvenstveno ima za cilj ostvarivanje i zaštitu javnog interesa, kojim se nastoji obezbijediti i zaštita prava i interesa građana, pravnih i drugih lica, preduzimanjem inspekcijskih mjera kako bi se utvrđeno stanje i poslovanje uskladilo sa propisima, smatramo da je sasvim opravdano propisivanje neodložnog dejstva žalbe, kao i žalbenog roka od osam dana kojim se nastoji na brži način okončati odlučivanje po inspekcijskom predmetu, a samim tim i uspostavljanje zakonitog stanja u radu subjekata kontrole.

Čl. 61. do 70. ovog zakona predložena su zakonska rješenja koja imaju za cilj da se ostvari efikasniji i efektivniji način sprovođenja upravnih odluka inspektora, što i jeste suštinski cilj inspekcijskog nadzora. Subjekt nadzora obavezan je da postupi, odnosno postupa po rješenju inspektora, a ako to ne učini, inspektor na raspolaganju stoji razrađen i efikasan način sprovođenja donesenih odluka. Izvršenje rješenja inspektora se pokreće na osnovu rješenja koje je postalo izvršno i izvršenog inspekcijskog pregleda kojim je utvrđeno da izvršenik nije izvršio mjere izrečene u rješenju ili ih je izvršio samo djelimično. Rješenja inspektora koji glase na novčane obaveze subjekta nadzora prinudno se izvršavaju preko Poreske uprave po propisima koje ona primjenjuje. Na izvršno rješenje inspektor stavlja klauzulu izvršnosti i rješenje dostavlja Poreskoj upravi na postupak prinudne naplate. Na pismeni prijedlog izvršenika može se u opravdanim slučajevima dozvoliti odlaganje izvršenja rješenja ako zakonom ili drugim propisom nije isključena mogućnost počeka za izvršenje mjere i ako se to ne protivi javnom interesu.

Ukoliko izvršenik sam ne izvrši obavezu iz rješenja inspektora, inspektor ga obavještava o načinu prinudnog izvršenja rješenja (izricanjem novčane kazne sve do potpunog izvršenja izvršenikove obaveze ili angažovanjem drugih lica da izvrše nalog inspektora na teret izvršenika). Propisane novčane kazne, koje se koriste kao sredstvo

prinude su u odnosu na važeći Zakon povećane u odnosu na preduzetnika i fizičko lice kao izvršenika, a iznose 1.000 KM za odgovorno lice u pravnom licu, državnom organu, organizaciji i organu jedinice lokalne samouprave, za preduzetnika 1.000 KM, a fizičko lice u iznosu od 500 KM. U odnosu na važeći Zakon, povećane su kazne za odgovorna lica, i to sa 500 KM na 1000 KM za preduzetnika, odnosno sa 200 KM na 500 KM za fizičko lice. Ako izvršenik u ostavljenom roku sam ne izvrši rješenje inspektora, pored izrečene novčane kazne, biće upozoren da će biti ponovo kažnjen novčanom kaznom u istom iznosu ako u novoostavljenom roku ne izvrši rješenje inspektora. Ukoliko priroda stvari ne dozvoljava prolongiranje roka koji nastaje ponavljanjem izricanja novčanih kazni, inspektor će zabraniti obavljanje djelatnosti izvršeniku.

Novčane kazne su propisane u fiksnom iznosu kako bi se eliminisale dileme inspektora u kojem iznosu izreći kaznu u drugom i svakom narednom slučaju ako izvršenik neće da izvrši rješenje inspektora. Određeno je vrijeme trajanja izrečene zabrane obavljanja djelatnosti, odnosno određivanja akta kojim se pomenuta zabrana izriče. Izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti traje dok izvršenik ne izvrši naloženu mjeru. Novčana kazna i zabrana izriču se zaključkom na koji nije dozvoljena žalba. Naplaćene novčane kazne se ne vraćaju.

Zakon predviđa i mogućnost sprovođenja rješenja posredstvom drugih lica i neposrednom prinudom, o čemu se izvršenik unaprijed upozorava, a oblik i način neposredne prinude odrediće inspektor u skladu sa prirodom izrečene mjere. Troškove prinudnog izvršenja rješenja snosi izvršenik, o čemu inspektor odlučuje posebnim zaključkom nakon sprovedenog postupka prinudnog izvršenja, protiv koga je dozvoljena posebna žalba.

Troškove prinudnog izvršenja rješenja snosi subjekat nadzora - izvršenik koji je bio dužan izvršiti naloženu inspekcijisku mjeru. O troškovima izvršenja i obračunu između predumljenih i stvarno učinjenih troškova izvršenja odlučuje se posebnim zaključkom nakon sprovedenog postupka prinudnog izvršenja. Rješenje inspektora koje glasi na novčanu obavezu prinudno izvršava Poreska uprava Republike Srpske u skladu sa zakonom. Na izvršno rješenje inspektor stavlja klauzulu izvršnosti i rješenje dostavlja Poreskoj upravi na postupak prinudne naplate.

Članom 71. ovog zakona uređuje se postupak uzimanja uzoraka za laboratorijsku analizu. U postupku inspekcijiskog nadzora inspektor je ovlašćen da uzme uzorke za laboratorijsku analizu. Troškove analize snosi uvoznik, bez obzira na rezultate analize, proizvođač ili uvoznik u slučaju potrebe da se analizom provjere informacije o ispravnosti proizvoda koja je utvrđena van Republike Srpske, bez obzira na rezultat analize, a ukoliko proizvođač, odnosno uvoznik nisu na području Republike Srpske, troškove snosi subjekat nadzora i svi drugi subjekti nadzora ako analiza pokaže da je uzorak neispravan. Propis o postupku uzimanja uzoraka, njihovog čuvanja, način dostavljanja stručnim laboratorijama i troškova postupka uzorkovanja donosi direktor Inspektorata uz saglasnost Vlade.

Članom 72. ovog zakona uređuje se postupak obilježavanja zabrana izrečenih u postupku inspekcijiskog nadzora, te daje ovlašćenje Inspektoratu za donošenje podzakonskog propisa. Inspektor obilježava zabranu izrečenu u postupku inspekcijiskog nadzora, a ima ovlašćenja da oduzme opremu, uređaje, sredstva za rad, prevozna i druga sredstva ili njihove dijelove radi obezbjeđenja poštovanja zabrane. Propis o načinu obilježavanja zabrana izrečenih u postupku inspekcijiskog nadzora donosi direktor Inspektorata uz saglasnost Vlade.

Čl. 73. do 75. ovog zakona uređen je postupak oduzimanja robe i postupanje sa oduzetim robom u slučajevima propisanim ovim ili posebnim zakonom. Inspektor rješenjem oduzima robu u slučajevima propisanim ovim ili posebnim zakonom, a način uskladištenja, čuvanja i raspolaganja robom oduzetom u postupku inspekcijiskog nadzora biće uređen posebnim propisom Vlade. Dokument koji prati postupak oduzimanja robe, služi za njenu identifikaciju, a sadrži podatke o imenu i prezimenu, odnosno nazivu subjekta nadzora,

vremenu i mjestu oduzimanja, pravnom osnovu za oduzimanje, vrsti, količini i drugim za identifikaciju važnim obilježjima robe i drugih stvari i potpis inspektora.

Članom 76. ovog zakona upućeno je na supsidijarnu primjenu Zakona o opštem upravnom postupku, na pitanja koja nisu regulisana ovim zakonom.

Čl. 77. do 79. propisane su novčane sankcije za nepoštovanje obaveza iz ovog zakona u postupku inspekcijskog nadzora, a koje su usaglašene sa Zakonom o prekršajima Republike Srpske. Predloženi prekršaji odgovaraju prekršajima koji su propisani važećim Zakonom, međutim, visina novčanih kazni je povećana za prekršaje kojima je inspektor onemogućen u vršenju inspekcijskog nadzora i kod neizvršenja rješenja, a smanjen je i raspon između kazni.

Članom 80. ovog zakona propisuje se primjena ovog zakona na postupke koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona.

Članom 81. ovog zakona propisano je, da će Inspektorat preuzeti potreban broj inspektora rada i zdravstvenih inspektora koji poslove inspekcijskog nadzora obavljaju na nivou jedinica lokalne samouprave, zatečene na tim poslovima sa danom stupanja na snagu ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članom 82. ovog zakona navode se rokovi za donošenje novih podzakonskih akata, radi primjene odredaba ovog zakona.

Članom 83. ovog zakona propisuje se važenje podzakonskih akata donesenih na osnovu ranijeg zakona, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Članom 84. ovog zakona propisuje se prestanak važenja ranijeg važećeg Zakona.

Članom 85. ovog zakona propisuje se stupanje na snagu ovog zakona.

VI UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

Učešće javnosti u izradi ovog zakona obrađivač je, u skladu sa t. 4) i 12) Smjernica za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12), obezbijedio na način da je tekst Zakona, koji je sačinila Radna grupa imenovana Rješenjem Vlade, dostavio Savezu sindikata Republike Srpske, Uniji poslodavaca Republike Srpske, Privrednoj komori Republike Srpske i Sindikatu uprave Republike Srpske.

Radna grupa je, prilikom izrade teksta ovog zakona, razmatrala sve dostavljene primjedbe i sugestije, od kojih je većina ugrađena u tekst Nacrta zakona.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju upoznalo se sa Nacrtom zakona o inspekcijama Republike Srpske i Upitnikom o postupku pripreme i izrade zakona primjenom skraćenog procesa procjene uticaja propisa i utvrdilo da je obrađivač postupio u skladu sa metodologijom propisanom u t. VI i VIII Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa u postupku izrade propisa.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za primjenu ovog zakona biće potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srpske. Nacrtom zakona je određeno preuzimanje inspektora rada i zdravstvenih inspektora koji poslove inspekcijskog nadzora obavljaju na nivou jedinica lokalne samouprave, na republički nivo. Predloženo je da se preuzmu inspektori koji danom stupanja na snagu ovog zakona budu zatečeni u vršenju tih poslova, a radi se o ukupno 12 inspektora rada i 12 zdravstvenih inspektora. S tim u vezi potrebno je obezbijediti dodatna finansijska sredstva za finansiranje plata i naknada zaposlenih, kao i prateću informaciono-komunikacionu opremu koju inspektori koriste u radu.